

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Виденовић, Срећко Милан
Датум и место рођења 16. децембра 1990. године у Зајечару

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет у Нишу
Студијски програм ОАС Историје
Звање Дипломирани историчар
Година уписа 2009. година
Година завршетка 2014. година
Просечна оцена 8,69 (осам, шездесет девет/100)

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет у Нишу
Студијски програм МАС Историје
Звање Мастер историчар
Година уписа 2017. година
Година завршетка 2019. година
Просечна оцена 9,71 (девет, седамдесет један/100)
Научна област Историја
Наслов завршног рада *Анексиона криза у дневном листу Политика*

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм ДАС историје
Година уписа 2019. година
Остварен број ЕСПБ бодова 126 ЕСПБ
Просечна оцена 10,00

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Пешић Мирослав, Виденовић Милан, «Српско-турски ратови у Лесковачком зборнику,» <i>Лесковачки зборник</i>, Народни Музеј - Лесковац LX/2020, 159-171.</p> <p><i>Кратка сажање садржаја (до 100 речи)</i> Најважнији акценат у раду стављен је на радове који се баве ослобођењем Лесковца. Међутим, важан сегмент чине радови који се баве периодом уочи и након српско-турских ратова. Током 60 година излагања Лесковачког зборника, у њему су обрађиване врло важне теме које се тичу локалне историје Лесковца и лесковачког краја, али и важне теме из националне историје. Српско-турски ратови, а нарочито Први српско-турски рат 1877-1878. године свакако чине једну важну историјску етапу за лековачки крај, који је у овом рату стекао своју слободу. Међутим, српско-турски ратови од великог су значаја и за националну историју, као један у низу догађаја који су обележили борбу српског народа за ослобођење и уједињење српског народа. Велики број радова у Лесковачком зборнику бави се поменутим питањем и управо је резултат прикупљања и анализирања свих ових радова из Лесковачког зборника приказан у расправи.</p>	M52

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Виденовић Милан, «Избијање Италијанско-турског рата и Србија 1911. године.» *Врањски гласник*, Врање 2021, 153-170.

Кратак опис садржине (до 100 речи) У раду је на основу анализе текстова из штампе приказана реакција српског јавног мњења на италијанску објаву рата Турској. Српско јавно мњење било је добро обавештено и ратоборно расположено, сматрало је да Србија мора искористити прилику да изврши уједињење и у првом реду заштити своје интересе у Новопазарском санџаку. Императив је био на договору балканских народа око распарчавања Европске Турске и спречавању акције Аустро-Угарске. У раду је приказано да је у јавном мњењу владало незадовољство држањем српске владе, од које су тражени конкретни потези.

- 2 На основу преписке српских дипломата, у раду је је реконструисана акција спроведена у српским дипломатским круговима, везана за Триполитанско питање. У почетку се српска влада надала да неће доћи до рата и преливања сукоба на Балкан, али је убрзо постало извесно да ће до тога доћи.

M45

Рад приказује дипломатске кораке које је српска влада предузела у циљу спречавања мешања Аустро-Угарске у балканска питања, док је са друге стране отпочела иницијативу о заједничкој акцији балканских држава. Српској влади је било потребно да купи време за распарчавање Европске Турске у споразуму са другим балканским државама. Организовање пресбирова може се довести у везу са тежњом владе да спречи српско јавно мњење да испровоцира Аустро-Угарску. На крају рада је изведен закључак да је Триполитанска криза отворила питање опстанка Турске на Балкану и наметнула српској влади политику договора са балканским народима.

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Videnović Milan, Pešić Miroslav, «The reports of the daily newspaper „Politika“ about the situation in Bosnia and Herzegovina preceding the Annexation crisis of 1908, » *Media studies and applied ethics Vol. II, No 1*, Niš 2021, 7-21. DOI: <https://doi.org/10.46630/msae.1.2021.01>

- 3 *Кратак опис садржине (до 100 речи)* У раду је примењена анализа писања дневне штампе, конкретније текстова у дневном листу „Политика“, о догађајима уочи Анексионе кризе. На основу анализе поменутих текстова реконструисан је став јавног мњења уочи саме кризе и појашњен политички контекст и расположење у Босни и Херцеговини, као и у Србији непосредно пре избијања кризе. Политичка ситуација у Босни и Херцеговини на почетку XX века била је изузетно комплексна и затегнута. Припреме за Анексију Босне и Херцеговине, пратили су дописници листа „Политика“ и о томе обавештавали српску јавност. Српска јавност је са друге стране реаговала на текстове у „Политици“ те је у раду приказана и узрочно последична веза између писања штампе и реакције јавности. За стварање јасне слике о стању на терену и терору који је Аустроугарска власт спроводила у Босни и Херцеговини, непроцењиво сведочанство представљају чланци објављени у „Политици“ у поменутом периоду.

M54

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације

ДА НЕ

Образложење Кандидат МА Милан Виденовић испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Филозофског факултета у Нишу да поднесе захтев за одобрење теме докторске дисертације.

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање

Војислав Г. Павловић, научни саветник

Ужа научна област за коју је изабран у звање

Општа историја 19. и 20. века

Датум избора

20. 12. 2017. године

Установа у којој је запослен

Балканолошки институт САНУ, Филозофски факултет у Нишу

Е-пошта

voja.pavlovic@bi.sanu.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.

Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице

Категорија

1.	<i>De la Serbie vers la Yougoslavie, Belgrade: La France et la naissance de la Yougoslavie 1878–1918, Institut d'études balkaniques, 2015, ISBN 978-86-7179-092-5</i>	M12
2.	« La France, la Serbie, et la naissance de la Yougoslavie après la percée du front du Salonique en septembre 1918 », Dragoljub Živojinović dir, <i>The Serbs in the First World War 1914-1918</i> , Belgrade, SANU, 2015, pp. 355-367. ISBN 978-86-7025-659-0	M13
3.	« The Treaty of London and the Creation of Yugoslavia », <i>ACTA HISTRIAE</i> , 25, 2017/4, pp. 1029-1050. DOI: 10.19233/AH.2017.48	M23
4.	« L'esodo dell'esercito serbo attraverso l'Albania nel quadro dei rapporti alleati 1915-1916 », Pietro Neglie e Andrea Ungari eds. <i>La Guerra di Cadrona 1915-1917</i> , Atti del Convegno 2-4 novembre 2016, Stato Maggiore dell'Esercito, Ufficio storico, 2018, pp. 402-415.	M13
5.	„Italy and the Creation of Yugoslavia. Delenda Austria“, in Vojislav Pavlović eds., <i>Serbia and Italy in the Great War</i> , Belgrade: Institute for Balkan Studies SASA, 2019, pp. 245-277. ISBN 978-86-7179-103-8	M13

Менторства у последње три године

Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	Hélène Gacic, <i>L'Amiral Dartige du Fournet et le sauvetage de l'armée serbe</i> , Université de Nancy, France.	20/9/2021	
Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета			
			ДА НЕ

Образложење: Ментор др Војислав Г. Павловић, је ангажован као научни саветник на Балканолошком институту САНУ и хонорарно је ангажован на реализовању ДАС историје у Нишу. Током протеклих 10 година ментор је објавио један рад у категорији M12, три рада у категорији M13, четири рада у категорији M14, један рад у категорији M23 и четири рада у категорији M24. Радови припадају ужој научној области из које је и тема докторске дисертације кандидата Милана Виденовића. Узевши у обзир критеријуме за менторство (у претходних 10 година остварена најмање 24 бода, и то: најмање 4 бода за рад у часопису са листа SSCI, ERIH, HEINONLINE и EconLit или у часопису категорије M24, и најмање 20 бодова за радове категорије: M11; M12; M13; M14; M21; M22; M23; M24; M31; M32; M33; M34 и M51. Радови категорије M31, M32, M33 и M34 доносе највише 20% потребних бодова) др Војислав Павловић испуњава све услове да кандидату буде ментор приликом израде предложене докторске дисертације, испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Филозофског факултета у Нишу.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације	“Италија и Србија у Првом светском рату 1915–1918”
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Историја
Ужа научна област	Општа историја 19. и 20. века
Научна дисциплина	Историја

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Предмет истраживања су односи између Србије и Италије у периоду од уласка Италије у рат са Аустро-Угарском маја 1915 до потписивања примирја са њом у Падови почетком новембра 1918.

Истраживања ће бити усредсређена на две основне теме: сукоб Србије и Италије поводом могуће поделе јужних провинција Аустро-Угарске уколико она изађе као побеђена из рата и сукоб Србије у Италије за превласт у Албанији и на Балкану уопште. Пре него што је Италија ушла у рат на страни Антанте, и италијанска и српска влада су дефинисали своје ратне циљеве. Лондонским уговором из априла 1915. су савезници прецизно дефинисали територије које је требало да припадну Италији после победе Антанте. За разлику од Италије која је за своје ратне циљеве добила не само подршку савезника него су се они и званично обавезали да их испуне у случају победе, ратне циљеве Србије изложени у Нишкој декларацији из децембра 1914. савезници су оставили без икаквог коментара.

Чињеница да Србија није била потписница ниједног званичног уговора који би је везао за савезнике и одређивао међусобне дужности и обавезе док је Италија својим уласком у рат постала пуноправни члан савезничке алијансе несумњиво је Србију поставила у подређени положај. Стога ни разговори који су вођени на иницијативу савезника током прве половине 1915. са циљем да се Србија наведе да препусти део територије у Македонији зарад територијално проширења на рачун Аустро-Угарске нису уродили плодом.

Истраживање ће бити организовано у оквиру четири хронолошке целине које су обележиле међусобне односе Србије и Италије током Великог рата: Преговори о обнови Балканског савеза од маја до

септембра 1915, 2) повлачење српске војске преко Албаније на Крф од новембра 1915 до јануара 1916, 3) Солунски фронт од маја 1916 до септембра 1918, 4) пробој Солунском фронта и примирје са Бугарском а потом са Аустро-Угарском од средине септембра до почетка новембра 1918.

У геостратешком смислу истраживање ће бити усредсређено на следеће тематике: територијални сукоб Италије са једне стране и Хрвата и Словенаца са друге на Јадрану и залеђу Трста; настојање српске владе да избори излаза на море на албанској обали; сукоб између српског концепта једне јужнословенске државе и италијанске стратегије стварања низа малих држава на другој обали Јадрана које би се по нестанку Аустро-Угарске неминовно нашле под италијанском економском и политичком доминацијом; судбини Црне Горе које је династичким везама била повезана са италијанском краљевском кућом. Посебна пажња ће током истраживања бити посвећена носиоцима две сукобљене стратегије, италијанском министру спољних послова и идејном творцу Лондонског уговора, Сиднију Сонину и дугогодишњем председнику српске владе и аутору југословенског програма Србије, Николи Пашићу.

Током истраживања ће се настојати да се односи две државе осветле из угла дипломатских али и војних односа не занемаривши притом улогу јавног мњења, двеју краљевских кућа, опозиције у српској народној скупштини и у италијанском парламенту. Међусобни односи ће бити посматрати у контексту односа у савезничкој коалицији обративши притом посебну пажњу на улогу САД које Лондонски уговор није обавезивао, док је амерички председник Вудро Вилсон своја моралистичке погледе на светску политику сучелио са реал политичким традицијом европске дипломатије.

Истраживање ће посматрати сукоб Италије и Србије и ако сукоб две схватања међународних односа. Италијански захтеви отелотворени у Лондонском уговору су били засновани на стратешком интересу Италије да контролише обе обале Јадрана, док је Србија своје ратне циљеве заснивала на праву народа на самоопредељење. Управо ће сучељавање деветнаесто вековног стратешког интереса и националног принципа и бити призма кроз коју је амерички председник посматрао овај сукоб, те није без основа хипотеза да се он у овом сучељавању из моралних разлога определио да подржи националне интересе малих народа.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Односи Италије и Србије током Првог светског рата нису до сада били предмет монографске обраде. У постојећој литератури односи Италије и Србије су скоро искључиво сагледавани у светлу југословенског питања током Првог светског рата а потом и територијалног сукоба на јадранском приморју. Несразмеран значај је у литератури посвећен улози Југословенског одбора и односима политичких емиграната из Аустро-Угарске са италијанском владом. Планови за стварање југословенске државе су наткрили у литератури сви сложеност односа Италије и Србије. Проблематика ове докторске дисертације је много шира и настоји да обухвати сву сложеност међусобних односа током ратног сукоба. Теме од кључног значаја за билатералне односе као што су то: латентни сукоб у Албанији у првим данима рата и савезничка помоћ у спасавању српске војске са албанских обала, супротстављени погледи на значај Солунског фронта, економски односи, различити погледи на судбину Црне Горе и њене династије су у италијанској литератури и литератури српске провенијенције само назначени те ће у овој докторској дисертацији на основу све доступне литературе и свеобухватног архивског истраживања добити монографску обраду коју својим значајем несумњиво завређују.

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Истраживање има за циљ да истражи полазна становишта, стратегију, дипломатске кораке, војне планове и економску позадину сукоба Србије и Италије током Великог рата. У том циљу је неопходно истражити процес креирања стратегија, доношења одлука и улоге носиоца политика двеју сукобљених страна. Процес у којем су становишта двеју стране у сукобу уобличена ће бити тумачен у контексту односа снага на политичкој сцени Србије и Италије али имајући притом у виду и односе у савезничкој коалицији. Улога и значај италијанског министра спољних послова Сиднија Сонина за ток односа са Србијом ће бити посебно проучени, као што ће дужна пажња бити посвећена и значају који је Никола Пашић придавао југословенском програму његове владе али и изласку Србије на море на албанској обали. Неопходно је такође истражити да ли је било момената у којима су постојале иницијативе за споразуме две стране и зашто оне нису уродиле плодом.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

Резултат истраживања је докторска теза у којој ће бити анализирани разлози за настанак сукоба Србије и Италије током Великог рата, његов ток и исход, као и његов значај за потоње односе. Истраживање ће превасходно бити засновано на архивском раду у Архиву Србије, Архиву Југославије, Војном архиву и али и на истраживању у државном архиву и војном архиву Италије. Увид у објављену грађу српске и италијанске провенијенције као и у постојећу релевантну литературу омогућиће да се створи заокружена и јасна слика о односима две државе.

Докторска теза ће дати одговоре на једно од кључних питања историје Великог рата за Србију, на њене односе са Италијом, који до сада нису били предмет монографске обраде. Посебан значај ове тезе се састоји у доприносу разумевања корена сукоба између Италије и Југославије који је обележио међусобне односе у међуратном периоду.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

Током израде докторске дисертације ће бити коришћен историјски метод заснован на архивском раду у оквиру дипломатске историје и историје међународних односа.

Предложена тема се прихвата неизмењена	ДА	НЕ
Коначан наслов теме докторске дисертације	“Италија и Србија у Првом светском рату 1915–1918”	

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Комплексност односа између Краљевине Италије и Краљевине Србије која се огледа у настојању ових држава да остваре своје интересе учешћем у Великом рату у основи је истраживања овако постављене теме докторске дисертације. Подаци из архива до сада нису коришћени за заокруживање односа између Италије и Србије у Великом рату, те ће дисертација допринети управо овом сегменту. Имајући у виду све претходно наведено комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу да усвоји позитивну оцену научне заснованости теме докторске дисертације Милана С. Виденовића.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије	8/18-01-003/22-015	
Датум именовања Комисије	12. 4. 2022.	
Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Милош Ковић, ванредни професор	
	Општа историја новог века (Научна област) Филозофски факултет у Београду (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Војислав Г. Павловић, научни саветник	
	Општа историја 19. и 20. века (Научна област) Балканолошки институт САНУ у Београду (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Дејан Антић, доцент	
	Историја (Научна област) Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	

У Нишу, 20. маја 2022. године